

Je třeba se vyhnout politikám, které přispívají k neúspěchům škol a studentů ve vzdělávání

Způsob, jakým jsou navrženy vzdělávací systémy, může ještě dále zhoršit původní nerovnosti a mít negativní vliv na motivaci a zapojení žáků, což v konečném důsledku může vést k jejich předčasnému ukončení vzdělávání. Odstranění překážek na systémové úrovni povede ke zlepšení rovnosti ve vzdělávání a bude znamenat přínos pro znevýhodněné žáky, aniž by se zbrzdil pokrok dosahovaný jinými žáky. Pět doporučení, uvedených níže, může přispět k prevenci neúspěchu a podpořit dokončení úplného středního vzdělání.

1. Odstranit opakování ročníku

Pro zvyšování výsledků vzdělávání je opakování ročníků je finančně nákladné a neefektivní. Mezi alternativní strategie k omezení této praxe patří: předejít opakování ročníku zaměřením se na nedostatky ve vzdělávání jedince již v průběhu školního roku; automatický postup do vyššího ročníku nebo s pomocí jasně zacílené podpory omezit opakování jen na určitý předmět nebo modul, v němž byl žák neúspěšný, a konečně pěstovat povědomí o tom, že kulturu opakování ročníků je třeba změnit. Za účelem podpory uvedených strategií je třeba vypracovat doplňkové politiky, které podpoří způsobilost škol i učitelů vhodně reagovat na vzdělávací potřeby žáků a poskytovat jim včasnou a pravidelnou podporu. Snížení míry opakování ročníků rovněž vyžaduje, aby si školy i celá společnost uvědomily, jak vysoké jsou náklady na opakování ročníků a jaké negativní dopady má opakování ročníků na žáky. V souvislosti s tím je třeba pro školy stanovit cíle a související pobídky.

2. Vyhnout se předčasnému rozdělování žáků do různých vzdělávacích směrů a posunout výběr školy až na úroveň vyššího středního vzdělání

Předčasný výběr vzdělávacího směru má negativní dopad na žáky, kteří zůstanou v nižším stupni vzdělávání, dochází tak k dalšímu zhoršování nerovností, aniž by se zvýšil celkový průměrný výkon žáků. Výběr vzdělávacího směru by měl být posunut až na úroveň vyššího středního vzdělávání, čímž by došlo k posílení všeobecného vzdělávání. V kontextu, kde existuje neochota posunout předčasný přechod do vyššího stupně vzdělávání, může potlačení zaměření nebo skupin tzv. nižší úrovně negativní důsledky zmírnit. Omezení počtu předmětů nebo doby, po kterou jsou žáci seskupováni podle schopností, zvyšování příležitostí pro změnu vzdělávacího směru nebo tříd a poskytování vysokých kurikulárních standardů žákům v rámci různých vzdělávacích směrů může snížit negativní dopady předčasné změny vzdělávací dráhy, rozvrstvení žáků či seskupování žáků podle schopností.

3. Řídit výběr školy tak, aby se předešlo segregaci a zvyšování nerovností ve vzdělávání

Ponechá-li se výběr vzdělávacího směru zcela na rodičích, může to mít za následek segregaci žáků podle schopností a sociálně-ekonomického zázemí, což povede k větší nerovnosti v rámci vzdělávacího systému. Programy výběru lze navrhnout a řídit tak, aby došlo k vyrovnanému výběru, přičemž se omezí negativní dopad na rovnost ve vzdělávání. Existují různé možnosti: zavedení schématu kontrolovaného výběru může kombinovat výběr rodičů s diversifikovanějším rozmístěním žáků. Kromě toho k zajištění rovnováhy lze použít motivačních pobídek, které zajistí vyšší atraktivitu znevýhodněných studentů pro kvalitnější školy, popřípadě alternativních možností, například mechanismy výběru školy a vouchery nebo daňová zvýhodnění. Je nutné zavést politiky, které by zlepšovaly přístup znevýhodněných rodin k informacím o školách a podpořily je při informovaném výběru.